



**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Juni 2024

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

**sagsforløb i det
familieretlige system**

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 9/2023 om sagsforløb i det familieretlige system**

22. maj 2024

RN 303/24

Justitsministerens redegørelse af 22. april 2024

Domstolsstyrelsens udtalelse af 12. april 2024

Social- og boligministerens redegørelse af 26. april 2024

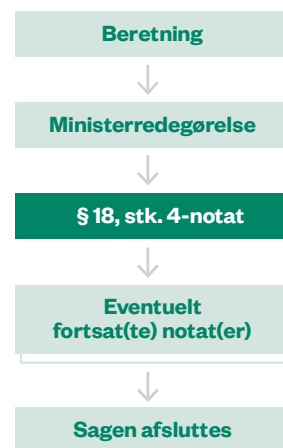
1. Rigsrevisionen gennemgår i dette notat de initiativer, som Social-, Bolig- og Ældreministeriet, Justitsministeriet og Domstolsstyrelsen vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner. Dette sker med henblik på at vurdere, om Social-, Bolig- og Ældreministeriets, Justitsministeriets og Domstolsstyrelsens initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning.

**Konklusion**

Social- og boligministeren oplyser, at ministeren tager Rigsrevisionens overordnede konklusion og Statsrevisorernes bemærkninger til efterretning. Ministeren oplyser, at det er et løbende opmærksomhedspunkt, at sager ikke ligger inaktive uden grund. Ministeren oplyser videre, at Familieretshuset har fokus på, at produktiviteten skal være stigende i de kommende år. Familieretshuset vil arbejde med at implementere LEAN. Det skal bl.a. give klarhed over processerne og sikre, at sagerne ikke ligger unødigt stille. Implementeringen af LEAN pågår i løbet af 2024 og 2025.

Justitsministeren oplyser, at ministeren tager Rigsrevisionens beretning og Statsrevisorernes bemærkninger meget alvorligt. Ministeren bemærker, at regeringen og alle folketingets partier i november 2023 indgik en flerårsaftale om domstolens økonomi for 2024-2027. Med aftalen er der bl.a. afsat 700 mio. kr. til at nedbringe sagsbehandlingstiderne hos domstolene. Aftalen sikrer også et øget vederlag til børnesagkyndige dommere. Det skal ifølge ministeriet bidrage til at løse de aktuelle rekrutteringsproblemer. Ministeren understreger dog, at ministeren ikke har instruksbeføjelse over for Domstolsstyrelsen, som har ansvaret for domstolens administrative og bevillingsmæssige forhold.

Domstolsstyrelsen oplyser, at styrelsen tager Rigsrevisionens konklusioner og Statsrevisorernes bemærkninger til efterretning. Domstolsstyrelsen bemærker dog, at der ikke er afsat særskilte midler til det familieretlige område i flerårsaftalen. Området indgår således i prioriteringen sammen med de øvrige sagsområder inden for domstolene.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Social-, Bolig- og Ældreministeriets arbejde med at implementere LEAN i Familieretshusets sagsbehandling i 2024 og 2025
- udviklingen i Familieretshusets produktivitet
- udviklingen i sagsbehandlingstider i det familieretlige system, herunder sagsbehandlingstiderne for forløb i Familieretshuset og familieretterne.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i februar 2024 en beretning om sagsforløb i det familieretlige system. Beretningen handlede om sagsbehandlingstiderne i Familieretshuset og familieretterne i sager, hvor familier skal have hjælp til at afklare spørgsmål om samvær, forældremyndighed og bopæl som følge af brud i familien.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det foruroligende, at Social-, Bolig- og Ældreministeriet og domstolene under Justitsministeriet trods flere ekstrabevillinger ikke har sikret en tilfredsstillende effektivitet og udvikling i produktiviteten i sagsbehandlingen i det familieretlige system. Statsrevisorerne bemærkede, at den lange sagsbehandlingstid er en belastning for de berørte familier, som mangler afklaring på spørgsmål om samvær, forældremyndighed og bopæl.

4. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

5. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Gennemgang af ministrenes redegørelser og Domstolsstyrelsens udtalelse

Familieretshusets sagsbehandlingstider set i forhold til forløbenes aktive sagsbehandlingstid

6. Statsrevisorerne bemærkede, at mindst 50 % af sagsbehandlingstiden i Familieretshuset er tid, hvor der ikke er aktivitet i familiernes forløb. Dette skyldes bl.a., at der går 7 uger, fra en familie søger om at få hjælp, til familien kommer til et første møde, og at der i gennemsnit går 6 uger fra familiernes sidste møde, til forløbet afsluttes.

Social- og boligministeren oplyser, at ventetiden i Familieretshuset fra ansøgning til første møde ikke længere er 7 uger, men at der indkaldes til første møde inden for senest 40 dage. Ministeren oplyser, at det er et løbende opmærksomhedspunkt, at sager ikke ligger inaktive uden grund. Ministeren nævner desuden, at det er en del af den familieretlige reforms intention, at forældre afprøver forskellige samværsordninger, der skal forbedre forældresamarbejdet. Det betyder, at der i en række sager vil være et samlet forløb, hvor sagen ligger stille undervejs. Rigsrevisionen skal hertil bemærke, at vores opgørelser af liggetid tager højde for, at familierne skal afprøve forskellige samværsordninger. Dette fremgår af metodebeskrivelsen på side 34 i beretningen. Afprøvning af forskellige samværsordninger kan derfor ikke forklare, hvorfor familiernes ansøgninger ligger stille.

Social- og boligministeren oplyser videre, at der efter Rigsrevisionens undersøgelse og med afsæt i Rigsrevisionens anbefalinger er igangsat et arbejde med at implementere LEAN i processerne på det familieretlige område. LEAN skal sikre klarhed over processerne, styrede forløb, og at sagerne ikke ligger unødigt stille i sagsbehandlingsforløbene. Implementeringen af LEAN pågår i løbet af 2024 og 2025.

7. Rigsrevisionen vil fortsat følge Social-, Bolig- og Ældreministeriets arbejde med at implementere LEAN i processerne på det familieretlige område.

Familieretshusets produktivitet

8. Statsrevisorerne bemærkede, at Familieretshusets produktivitet er faldet med 14 % i perioden 2019-2021, men har været stabil siden 2021.

Social- og boligministeren oplyser, at Familieretshuset har fokus på, at produktiviteten skal være stigende i de kommende år. Produktiviteten skal bl.a. øges igennem implementering af LEAN. Samtidig vil Familieretshuset se nærmere på, om borgerne får de rette tilbud, fx i form af individuelle møder, telefonisk rådgivning eller andre tilbud.

Social- og boligministeren bemærker dog, at Rigsrevisionens beregning tager udgangspunkt i 2019, hvor der fortsat blev behandlet en del sager oprettet under den tidligere Statsforvaltning. I Statsforvaltningen blev en væsentlig del af sagerne håndteret ved skriftlig sagsbehandling. I Familieretshuset skal sagerne bl.a. håndteres ved ét eller flere møder med borgerne, ligesom Familieretshuset gennemfører flere børnesamtaler. Denne tilgang til at hjælpe familierne er mere tidskrævende end traditionel juridisk sagsbehandling.

Rigsrevisionen anerkender, at Familieretshuset afholder flere møder med borgerne. Rigsrevisionen bemærker dog samtidig, at det fremgår af beretningens punkt 57, at Familieretshusets produktivitet fortsat er faldet, når vi tager højde for de resurser, Familieretshuset har brugt på at afholde flere møder med familierne i undersøgelsesperioden.

9. Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen i Familieretshusets produktivitet.

Sagsbehandlingstider og sammenhængende forløb på tværs af det familieretlige system

10. Statsrevisorerne bemærkede, at Folketingets målsætning om at sikre et bedre og mere sammenhængende forløb for børn og forældre i vanskelige samlivsbrud ikke er opnået. Det skyldes bl.a., at Familieretshuset og familieretterne ikke har sikret, at sagsbehandlingstiderne på tværs af det familieretlige system er så korte som muligt. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid for forløb, der starter i Familieretshuset og afgøres i familieretten, var mere end 1 år i 2023. Sagsbehandlingstiden var 4 uger længere i 2023 end i 2020.

Social- og boligministeren fremhæver, at sagsbehandlingstiden i Familieretshuset har været faldende i perioden. Ministeren bemærker samtidig, at sagsbehandlingstiden i Rigsrevisionens undersøgelse er regnet fra den første ansøgning, en familie sender til Familieretshuset, til familiens forløb afsluttes. Hvis familien sender flere ansøgninger, indgår disse i forløbet og forlænger den samlede sagsbehandlingstid. Det er korrekt, at Rigsrevisionens opgørelser af Familieretshusets sagsbehandlingstid er længere end Familieretshusets egne opgørelser. Familieretshuset opgør kun sagsbehandlingstider for den enkelte ansøgning. Familieretshusets opgørelser af sagsbehandlingstider afspejler derfor ikke, hvornår familierne kan forvente at være færdige med deres forløb, men afspejler i stedet blot en del af forløbet. Dette fremgår af punkt 18 i beretningen.

Justitsministeren bemærker, at Rigsrevisionens beretning peger på et vigtigt samfundsproblem, og at alle borgere fortjener at få deres sag afgjort i det retlige system inden for rimelig tid. Ministeren oplyser, at regeringen og alle folketingets partier i november 2023 indgik en aftale om domstolenes økonomi for 2024-2027, hvori der bl.a. er afsat 700 mio. kr. til at nedbringe sagsbehandlingstiderne hos domstolene. Med aftalen sikres også et øget vederlag til børnesagskyndige dommere. Det skal bidrage til at løse de aktuelle rekrutteringsproblemer. Ministeren understreger dog, at ministeren efter domstolsstyrelsesloven ikke har instruksbeføjelse over for Domstolsstyrelsen, som har ansvar for domstolenes administrative og bevillingsmæssige forhold.

Det fremgår af Domstolsstyrelsens udtalelse, at Domstolene har været underlagt et betydeligt sagspres og har haft betydelige resurse-mæssige udfordringer i perioden fra 2020 til 2023, bl.a. som følge af et stigende antal straffesager. Domstolene oplyser, at flerårsaftalen forventes at give domstolene et væsentlig løft og mulighed for på sigt at få sagsbehandlingstiderne nedbragt. Der er ikke med flerårsaftalen afsat særskilte midler til det familieretlige område. Det familieretlige område indgår således i prioriteringen sammen med de mange øvrige sagsområder inden for domstolene.

Endelig oplyser Domstolsstyrelsen, at der siden 2019 har været etableret et samarbejdsforum med repræsentanter fra Danmarks Domstole og Familieretshuset. De mødes 2-3 gange om året for at drøfte sagsantal, sagsbehandlingstider og tværgående problemstillinger i det familieretlige system. Domstolsstyrelsen bemærker, at Danmarks Domstole og Familieretshuset vil gå i yderligere dialog om det fremtidige samarbejde. Rigsrevisionen finder dette positivt.

11. Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen i sagsbehandlingstider i det familieretlige system, herunder sagsbehandlingstiderne for forløb i Familieretshuset og familieretterne.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
<p>Sagsforløb i det familieretlige system (nr. 9/2023) 19-02-2024</p> <p>Ministerredegørelser: Justitsministeren: 22-04-2024 Social- og boligministeren: 26-04-2024 Udtalelse fra Danmarks Domstole: 12-04-2024</p>	Finansudvalget: 29-02-2024		Social- og boligministeren: 23-02-2024 (249)			